

Inhoud

De liefdes van haar leven 9

Verliefd op Murray 33

Op de Gelukkige Eilanden 72

Dansen 97

Een nachtelijk telefoontje 150

Artefact 172

Niets menselijks 217

Dankbetuiging 251

Verantwoording 253

DE LIEFDES VAN HAAR LEVEN

‘Heb je zin om te vrijen?’ riep Stu tegen Marianne toen ze hun appartement binnenkwam. Ze liep naar zijn werkkamer toe. Het was halverwege de zaterdagmiddag, Stu zat nog in zijn paarse pyjama achter de computer, op het overvolle bureau stond een kop koffie. Er zat een morkakleurig spettertje op zijn baard, net onder zijn lip, en zijn wollige, grijze haar piekte dunnetjes rondom zijn goeddeels kale kruin. Hij keek haar even verlegen aan, en toen weer terug naar het computerscherm. De glimmende, hardhouten vloer van zijn bescheiden werkkamer, direct om de hoek van de hal, lag met wanordelijke stapels verslagen en bladen bezaaid. Ze herkende *Dissent*, *MIT Technology Review* en *The Hightower Lowdown*. Hiertussen bevonden zich volgepropte linnen tasjes, een wit met daarop in zwarte letters SCHLEPPEN en een helderblauw met bont gekleurde bloemen, waaronder de woorden GREENPEACE RAINBOW WARRIOR. Op de marmeren radiatorombouw slingerden losse foto’s van kinderen en kleinkinderen.

Marianne was net terug van een heftige brunch met Billy, haar zoon, in een bistro aan Madison Avenue en stond nog met haar jas aan. Billy was radeloos omdat zijn vrouw van hem wilde scheiden. Vanuit Mariannes visie als voormalig maatschappelijk werker had ze de vrouw van haar zoon altijd als een borderlinepatiënt beschouwd, en

vanuit een meer persoonlijke visie als een regelrecht kreng. Maar Mariannes vreugde vanwege de scheiding werd door Billy's radeloosheid getemperd. Ze had hem proberen gerust te stellen maar hem tegelijkertijd op het hart gedrukt niet aan de buitensporige eisen van zijn vrouw toe te geven. Lyria wilde het appartement en het vakantiehuis en de helft van Billy's eigen zaak. 'O, de helft maar?' had Marianne gevraagd, maar Billy was doof voor haar sarcasme. Hij sloeg de ene Grey Goose na de andere achterover terwijl de gepocheerde eieren die hij had besteld tot harde, gele ogen stolden, en hij bleef zijn keel schrapen op een manier die aan kokhalzen deed denken, net zoals hij vroeger had gedaan wanneer hij als kleine jongen ergens nerveus voor was. Ze hoorde het geluid vermoedelijk voor het eerst sinds vijftientig jaar. Om een beetje te kunnen ontspannen had ze één rondje wodka met hem meegedaan, maar omdat ze zelden alcohol dronk, was ze nu een beetje wankel. Het liefst wilde Marianne stoom afblazen in de sportschool of op de bonnefooi bij de kapper langsgaan en zich laten vertroetelen. Ze kon wel wat vertroeteling gebruiken.

Maar ze wist hoe moeilijk haar man het vond om seks te vragen, zelfs na drie echtgenotes. Marianne was zijn vierde. Waarom vond hij het zo moeilijk? Stu kon niets beters bedenken dan de angst voor afwijzing. Dat begreep ze niet. Niet geschoten, altijd mis, toch? Maar het stuitte hem al tegen de borst bij de Chirping Chicken-afhaal speciaal om donker kippenvlees te vragen en ook was hij altijd geneigd het eerste het beste artikel dat een verkoper hem toonde aan te schaffen. Zijn bedeesdheid ergerde haar, maar in zijn optiek was hij gewoon een relaxte kerel. Makkelijk in de omgang. En velen deelden die mening.

Ze had nog meer ergernissen. Soms waren het ergernissen. Ze was dol op bloemen, toch nam hij nooit een bloemetje voor haar mee. 'Ik koop inktcartridges voor je,' zei hij. 'En usb-sticks.'

Sommige ergernissen waren onoverbrugbaar groot. Hij verdiende te weinig en dat wat hij verdiende gaf hij altijd weg aan obscure politieke groeperingen die ijverden voor 'een rechtvaardiger samenleving', of aan zijn talrijke inhagige volwassen kinderen, de voornaamste begunstigen van zijn bescheiden nalatenschap.

En hij kleepte zich altijd zo slecht, maar hij vond haar oppervlakkig als ze er iets van zei. Hoewel hij haar de laatste tijd wel meenam als hij ging winkelen. Ze was dol op kleren. Marianne, een lange, slanke vrouw met geprononceerde jukbeenderen, iets schuin staande blauwe ogen en prachtig zilverwit haar, was gewend aan bewonderende blikken. Af en toe deed ze modellenwerk voor Eileen Fisher, een van de weinige modeontwerpers die in advertenties soms rijpere vrouwen liet figureren. Ze was er trots op verreweg de knapste van zijn echtgenotes te zijn. Ze wist dat hij, onder andere, op haar uiterlijk was gevallen, en daarom was het niet fair dat hij haar kwalijk nam dat zij een mening over het zijne had.

En kon hij haar echt niet een héél klein beetje verleiden, in plaats van om seks te vragen alsof het een potje tennis betrof?

Desondanks, of misschien juist hierom, deed ze haar best hem nooit af te wijzen als hij erom vroeg, want als ze vrijden bezag ze hem met een mildere blik. Bovendien kwam hij dan eens achter zijn computer vandaan en maakte contact met iemand van vlees en bloed, oftewel haarzelf. Ze probeerde het ten minste één keer in de week met hem te doen.

Dat klonk weinig indrukwekkend. Met haar eerste man, die jonger was dan zij en elf jaar geleden was overleden, had ze wekelijks drie of vier keer de liefde bedreven. Maar nu, op haar vijfenzestigste en Stu's zeventigste, was spontaneiteit een ingewikkelde zaak. Zij had last van brandend maagzuur en moest na de maaltijd twee tot drie uur recht-op blijven om pijn in haar borststreek te voorkomen. En tweemaal per week moest ze een tablet vagifem, met een lage dosis oestrogeen, vaginaal inbrengen zodat haar weefsel niet te dun werd. Hij nam een halfuur voor de seks een viagrapil. En omdat hij regelmatig te vroeg klaarkwam als ze niet zo vaak seks hadden (en één keer per week was niet zo vaak) nam hij ook een dosis clomipramine, een antidepressivum met als bijwerking dat het de ejaculatie vertraagde. Van de viagra had hij de hele dag opvliegers en van de clomipramine werd hij suf. Daarom hadden ze meestal 's avonds seks, of 's nachts.

Ja, voor háár wilde hij het dolgraag langer volhouden. In feite kwam hij helemaal niet te vroeg klaar, want altijd pas na haar hoogtepunt. Maar zij genoot het meest van de geslachtsdaad nadat ze al was klaargekomen, wat misschien eigenaardig was, maar zo zat ze nou eenmaal in elkaar. Ze dacht niet graag terug aan haar seksuele ervaringen toen ze in de twintig was, voordat ze zichzelf had leren aanvaarden, en toen de communis opinio luidde dat je geen echte vrouw was als je niet vaginaal klaarkwam. Zonder handen dus. Al die gefingeerde zuchten, kreunen, gilletjes en kreten van orgastisch genot! En dat terwijl het feministische tijdperk op aanbreken stond! Van een buurtgenoot die les gaf op een middelbare school hoorde ze dat jongens uit de eindexamenklas zich nog steeds door jongere meiden lieten pijpen zonder tot enige wederdienst bereid te zijn.

Hoewel Stu het graag langer wilde volhouden nadat ze was gekomen, was dat niet zo makkelijk. Als ze na haar orgasme, terwijl hij haar neukte, tegen hem zei: 'Jaaa, wat lekker', kwam hij onmiddellijk klaar. Als ze niets zei en alleen maar gelukzalig uit haar ogen keek, kwam hij ook klaar. Daarom onderdrukte ze nu, ironisch genoeg, alle geluidjes die ze had kunnen maken en loog zelfs vaak dat ze nog niet was gekomen, zodat hij nog even doorging. Indien ze hem vooraf had ingelicht dat ze met hem naar bed wilde, masturbeerde hij tien uur van tevoren, want dan hield hij het gegarandeerd langer vol. Kortom, de liefde bedrijven leek bij hen op oorlogvoering: er moesten plannen worden gesmeed, het materieel moest tiptop in orde zijn, de troepen moesten strategisch worden ingezet, en voor spontane acties was absoluut geen ruimte, want dan was het land reddeloos verloren en dreigde er een burgeroorlog...

Daarom riep ze nu terug: 'Ja, schat, dat zou heel fijn zijn, vrijen.' Uit haar handtas haalde ze de kaart waarop ze het tijdstip van de laatste hap van al haar maaltijden noteerde, keek op haar horloge en bepaalde de status van haar brandend maagzuur: 'Over drie kwartier, goed?' Terwijl ze haar jas ophing en daarbij eventjes, draaiërig van de drank, tegen de muur leunde, zag ze hem op een drafje van zijn werkkamer naar het medicijnkastje in de badkamer gaan om zijn pillen in te nemen. Hij kwam naar haar toe en omhelsde haar kort. Toen kroop hij weer achter de computer om nog even door te werken tot het middel effect zou sorteren.

'Aha, geen toeters en bellen vandaag?' riep ze hem achterna, teleurgesteld dat hij weer aan het werk was gegaan. Ze hadden Billy's penibele situatie kunnen bespreken. Of iets anders.

‘In New Jersey ligt de server eruit, ik heb al honderd e-mails met klachten gehad.’ Zijn blik bleef op het scherm gericht.

Ze liep door de lange gang naar hun zwart met wit geschilderde slaapkamer, waar ze zich uitkleedde en een wijde katoenen kamerjas omsloeg. Ze schoof een paar kussens tussen haar rug en de muur, ging in lotushouding op de kelim zitten en begon haar meditatie met een paar ademhalingsoefeningen. De zorgen van haar zoon bleven haar gedachten verstoren, ze zag zichzelf Lyria slaan totdat haar gezicht bij haar lange, vlammeende haar kleurde, Lyria die niet werkte of kookte of schoonmaakte, die zangles had maar nooit voor andere mensen zong. Een stomme, stuurse diva. Dan zat ze weer te mokken of begon ze ineens tegen Billy te foeteren, en plein public. Hun appartement, waar overal bladmuziek slingerde en waar het naar kattenpis stonk (ze had zes Perzische katten, die ze niet verzorgde, dus alles zat onder de haren) was onleefbaar. Marianne en haar eerste man, en nu alleen Marianne zelf, bekostigden al jaren Lyria’s therapie, zonder zelfs maar een bedankje van haar kant, of enig teken van verbetering. Maar Billy hield van deze vrouw. Hoe vaak Marianne haar mantra ook herhaalde, ze kreeg haar schoondochters hoge, schrille stem niet uit haar hoofd. Ten slotte gaf ze het op. Ze nam een douche, hulde zich in een hemelsblauw negligé en spoelde met mondwater tegen de wodka’smaak.

Vroeger hadden Stu en zij weleens porno gekeken om in de stemming te komen, maar niet sinds ze Gloria Steinems essay had gelezen over hoe Linda Lovelace door haar echtgenoot en cipier Chuck Traynor was mishandeld en letterlijk tot slaaf gemaakt. Na Linda’s ontsnapping trouw-

de deze man met Marilyn Chambers, die hetzelfde lot beschoren was. Als je met die voorkennis toch *Deep Throat* of *Behind the Green Door* ging kijken, deugde je nog minder dan een stakingsbreker. Ze hield het daarom bij haar eigen assortiment fantasieën. Ze had hem eens gevraagd of hij fantaseerde tijdens het vrijen, waarop hij antwoordde dat hij alleen aan haar dacht. Hij vroeg niet hoe het bij haar zat. Was dit een ongeëmancipeerd aspect van hun huwelijk, dat ze hun fantasieën niet met elkaar deelden? Hij beweerde geen masturbatiefantasieën te hebben. Op zijn computer had hij wel een filmpje met 'gymnastische seks'. Hij deed alles op de computer.

Ze kroop onder het parelwitte dekbed en legde de doos met tissues en de tube glijmiddel binnen handbereik.

Hij liep in zijn blootje de kamer binnen en ze wist ineens weer waarom ze niet graag overdag seks had. Ze grapte weleens dat het verboden moest zijn voor iedereen van boven de veertig om het overdag met elkaar te doen. Daar stond hij dan, met huidplooiën en al, als op een schilderij van Lucian Freud. Zijn borst zat te ruim in het vel, zijn tepels be kroonden kleine hangborsten en her en der zaten roze uitstulpseltjes. Zijn schaamhaar was kleurloos en schaars en hij bezat, toevalligerwijs, de kleinste penis die ze ooit had gezien, al was hij een beer van een vent. Zijn penis leek wel een rond halsje met een oogloos gezichtje, dat nog net boven zijn buidelachtige balzak uit gluurde. Als ze kwaad op hem was kreeg ze zin hem dit te vertellen, hem dit voor de voeten te werpen, maar ze vreesde dat hij hem daarna nooit meer omhoog zou krijgen. En in opgerichte staat was hij fors genoeg om de klus te klaren, zolang ze maar geen Astroglide of een ander dun glijmiddel gebruikten. Dan voelde ze hem niet meer. Maar de dikke

gel van κ-γ zorgde voor voldoende wrijving en dan had ze helemaal niets te klagen.

Met haar eigen lichaam was ze overigens ook niet meer tevreden. Haar borsten en buik konden er aardig mee door, misschien wel méér dan aardig, als je het feit negeerde dat haar borsten zich verlangend naar haar buik uitstrekten. Maar op haar bovenlichaam verschenen allerlei piepkleine, felrode bultjes, die ze zich ook van haar vader op zijn oude dag kon herinneren. Haar billen en dijen waren knokig omdat het vlees een beetje was gaan hangen. En hoewel haar schaamhaar nog steeds donkerblond was, schemerde de huid erdoorheen. Waar was die dikke vacht van vroeger?

Hij gleed naast haar onder de deken. Het was winter, dus de hele affaire zou zich gelukkig aan het zicht kunnen onttrekken. Maar ach, was ze eenmaal opgewonden dan deed niets er meer toe, en bovendien hield ze haar ogen en kritische blik gesloten, grotendeels in ieder geval.

Ze ging lepeltje-lepeltje liggen met haar rug tegen zijn borst en haar billen tegen zijn penis. Ze voelde dat hij een stijve kreeg. Hij probeerde haar naar zich toe te keren, waar ze na een moment van tegenstribbelen aan toegaf. 'Praat met me,' zei ze. 'Vertel me iets intiems.'

Hij lachte. 'Jij eerst.'

Ze zei: 'Ik ben bang dat ik doodga zonder nog een documentaire te hebben gemaakt waar ik trots op ben.' Nadat ze jarenlang maatschappelijk werker was geweest, had ze de dappere of dwaze stap gezet een opleiding tot documentairemaker te volgen. Maar tegenwoordig kreeg ze de financiering niet meer rond. Haar eerste man had haar twee beste documentaires financieel gesteund. Na zijn overlijden had ze vooral reclamewerk gedaan.

Stu zei: ‘Drie leden van mijn faculteit komen in aanmerking voor een vaste aanstelling en ik moet al hun publicaties nog lezen, wat ik steeds maar heb uitgesteld.’

‘Dat is niet intiem. Dat is iets wat je aan iedereen zou vertellen. Vertel me iets wat je alleen aan mij, je vrouw, zou vertellen.’

‘Jij wil dat ik mijn ellende met je deel. Ik heb geen ellende. Ik ben een tevreden mens. Ik hou van mijn werk.’ Hij zweeg even. ‘En ik hou van mijn vrouw.’

Ze zoende hem onstuimig.

Hij begon over haar tepels te wrijven.

‘Niet zo, liefje. Je doet het gedachteloos. Masseer ze een beetje. Bijt er zachtjes in. Met je volle aandacht.’

Hij deed wat ze vroeg. Ze ging achteroverliggen en voelde even later haar orgasme ergens bovenin en helemaal achter in haar vagina ontstaan. Of nee, hoger. Wat lag er nog hoger? De baarmoederhals, de baarmoeder. Haar eerste man, een arts, had schema’s voor haar getekend die ze zich vaag voor de geest kon halen. De kut.

Te vroeg zei hij: ‘Zal ik je beffen?’

‘Nog niet. Blijf doen wat je nu doet.’

‘Ik kan het allebei tegelijk doen.’

‘Altijd maar aan het multitasken...’

Hij pakte grijnzend een kussen van het bed en legde het onder zijn knieën op de vloer, en zij verplaatste zich naar de bedrand en deed haar benen uit elkaar. Ze woelde met haar handen door zijn haar, dat nog steeds piekte. Hij kon wel een knipbeurt gebruiken. Die kon hij trouwens wel vaker gebruiken, evenals een scheerbeurt. Soms liet hij de witte stoppels op zijn wangen en hals dagenlang ongemoeid. Ze vielen hem gewoon niet op. En ook niemand anders, kennelijk, of niemand wees hem erop, maar zij vond